

ZARZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 2 stycznia 1959 r.

w sprawie zasad działania i zakresu uprawnień państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych i przedsiębiorstw świadczących na ich rzecz usługi, nadzorowanych przez Ministra Gospodarki Komunalnej.

Na podstawie § 13 uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie dotyczy podległych radom narodowym, a nadzorowanych przez Ministra Gospodarki Komunalnej państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych oraz przedsiębiorstw świadczących na ich rzecz usługi, zwanych dalej „przedsiębiorstwami”.

2. Zarządzenie dotyczy w szczególności terenowych przedsiębiorstw: remontowo-budowlanych, robót wodociągowych i kanalizacyjnych, robót drogowych, z zakresu produkcji pomocniczej, instalacyjnych, budowy sieci ciepłych, robót inżynierskich, rozbiórkowo-porządkowych, sprzętu i transportu budowlanego, baz remontowych sprzętu i transportu budowlanego.

§ 2. Zasady powoływania przedsiębiorstw, ich łączenia i likwidacji ustalają odrębne przepisy.

§ 3. 1. Na początkowe wyposażenie przedsiębiorstwa w środki trwałe i obrotowe prezydium właściwej rady narodowej przydziela mu fundusz statutowy.

2. Zmiany funduszu statutowego następują na zasadach i w trybie określonych w szczególnych przepisach.

§ 4. Przedsiębiorstwo uzupełnia swoje środki trwałe i obrotowe z następujących źródeł:

- 1) z kredytów bankowych,
- 2) z funduszy przedsiębiorstwa (§ 5 ust. 1 pkt 1, 2 oraz 4) oraz w szczególnych przypadkach,
- 3) ze środków przyznanych przez prezydium właściwej rady narodowej,
- 4) z przejętych nieodpłatnie zorganizowanych części innych przedsiębiorstw.

§ 5. 1. Przedsiębiorstwo tworzy fundusze:

- 1) fundusz rozwoju przedsiębiorstwa,
- 2) fundusz inwestycyjno-remontowy,
- 3) fundusz zakładowy,
- 4) inne przewidziane przepisami fundusze celowe.

2. Przedsiębiorstwo może utworzyć fundusz dyspozycyjny dyrektora.

3. Zasady tworzenia funduszy, określenia ich wysokości i gospodarowania nimi ustalają odrębne przepisy.

§ 6. 1. Przedsiębiorstwo ustala samodzielnie, na podstawie otrzymanych i przewidywanych zleceń, szczegółowe plany obejmujące całokształt jego działalności — zgodnie z za-

sadami i trybem opracowywania planów techniczno-ekonomicznych, ustalonymi w szczególnych przepisach — w tym zasady planowania kosztów własnych, a w szczególności funduszu płac, oraz na podstawie otrzymanych od prezydium właściwej rady narodowej rocznych zadań planowych, określających:

- 1) wpłaty na rzecz terenowego budżetu, ustalone procentowo w stosunku do zysku przedsiębiorstwa,
- 2) inne wpłaty, przewidziane odrębnymi przepisami,
- 3) wysokość dotacji na:
  - a) inwestycje finansowane ze środków innych niż środki własne przedsiębiorstwa,
  - b) inne cele przewidziane obowiązującymi przepisami.

2. Przedsiębiorstwo prowadzące również produkcję przemysłową, w razie gdy wyroby tej produkcji podlegają centralnemu rozdzielnictwu, może otrzymać jako zadanie planowe także wykonanie określonych rozmiarów produkcji, ujętej rzeczowo w niektórych asortymentach.

3. W razie sporządzenia przez przedsiębiorstwo nieprawidłowo rocznego planu, a zwłaszcza planu funduszu płac, przedsiębiorstwo obowiązane jest na polecenie prezydium właściwej rady narodowej do dokonania niezbędnych poprawek.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwo prowadzi samodzielnie działalność inwestycyjną i w tym zakresie w szczególności uprawione jest do:

- 1) ustalania systemu wykonawstwa,
- 2) zlecenia pracownikom własnym i obcym sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji oraz adaptacji projektów typowych, remontów kapitalnych i średnich, wykonywanych we własnym zakresie,
- 3) zlecenia własnym pracownikom sprawowania nadzoru techniczno-inwestycyjnego,
- 4) zatwierdzania projektów wstępnych wszystkich inwestycji własnych, z wyjątkiem zastrzeżonych przez prezydium właściwej rady narodowej.

2. Uprawnienia określone w ust. 1 pkt 2 i 3 przedsiębiorstwo może realizować w granicach ustalonych przepisami w tym zakresie.

3. W razie gdy zamierzona przez przedsiębiorstwo inwestycja nie gwarantuje należytej efektywności, realizacja jej może być zabroniona lub wstrzymana przez prezydium właściwej rady narodowej.

4. Przedsiębiorstwo obowiązane jest podjąć się na polecenie prezydium właściwej rady narodowej wykonania inwestycji scentralizowanych pod warunkiem zapewnienia przez to prezydium środków finansowych na pokrycie jej kosztów.

§ 8. 1. Przedsiębiorstwo nabywa i zbywa, przekazuje i przejmuje, dzierżawi i wydzierżawia środki trwałe oraz może przekazywać i przejmować zorganizowane części przedsiębiorstwa.

2. Tryb, zasady i warunki, na których przedsiębiorstwo może dokonywać czynności wymienionych w ust. 1, określają odrębne przepisy.

3. Nadwyżką środków trwałych przedsiębiorstwa, w razie trwałego zmniejszenia jego zakresu działania, zadysponować może prezydium właściwej rady narodowej.

4. Odpisy z tytułu amortyzacji środków trwałych przedsiębiorstwo przeznaczają na fundusz inwestycyjno-remontowy.

5. W przypadkach uzasadnionych część odpisów amortyzacyjnych może być zgodnie z zasadami odrębnie ustalonymi przejęta przez prezydium właściwej rady narodowej.

§ 9. Przedsiębiorstwo ustala we własnym zakresie normatywy środków obrotowych dla prowadzenia działalności.

§ 10. 1. Przedsiębiorstwo przyjmuje samodzielnie do wykonania roboty i usługi na terenie swojego działania.

2. Przedsiębiorstwo jest obowiązane przyjąć do wykonania określone przez prezydium właściwej rady narodowej roboty i usługi, z wyjątkiem zleceń nie posiadających pokrycia finansowego.

3. Przedsiębiorstwo jest obowiązane nie przyjmować zleceń, co do których wydany został zakaz przez prezydium właściwej rady narodowej, jak również do zrezygnowania na jego polecenie z przyjętych do wykonania robót i usług, jeżeli nie została jeszcze zawarta umowa (zlecenie) ze zlecającym.

4. Przedsiębiorstwo może przyjąć do wykonania roboty i usługi poza terenem swojego działania za zgodą prezydium właściwej rady narodowej.

5. Zasady zawierania umów, stosowania cen oraz odbiorów i rozliczeń za roboty i usługi ustalają odrębne przepisy.

§ 11. Przedsiębiorstwo samodzielnie zawiera i realizuje umowy na dostawy, roboty i usługi dla przedsiębiorstwa na zasadach i w trybie określonych odrębnymi przepisami.

§ 12. Przedsiębiorstwo może zaopatrywać się w dokumentację, urządzenia lub materiały z importu za pośrednictwem właściwych organizacji handlu zagranicznego lub samodzielnie, jeżeli uzyska odpowiednie uprawnienia.

§ 13. 1. Przedsiębiorstwo może zbywać nie podlegające rozdzielnictwu wyroby przemysłowe własnej produkcji oraz niepełnowartościowe i zbędne materiały, jak również przedmioty nietrwałe bezpośrednio odbiorcom.

2. Przedsiębiorstwo zbywa rozdzielane artykuły zbędne, niepełnowartościowe i nietypowe w trybie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 21 grudnia 1956 r. w sprawie sprzedaży zbędnych artykułów nabytych na cele zaopatrzenia materiałowo-technicznego (Monitor Polski Nr 105, poz. 1211).

§ 14. Przedsiębiorstwo ustala ceny na własne wyroby przemysłowe oraz niepełnowartościowe i zbędne materiały, jak również przedmioty nietrwałe i usługi nie objęte obowią-

zującymi cennikami, na podstawie kalkulacji uzgodnionej z odbiorcą, z wyjątkiem przypadków zastrzeżonych do decyzji prezydium właściwej rady narodowej lub innych organów do tego upoważnionych.

§ 15. 1. Przedsiębiorstwo ustala samodzielnie:

- 1) organizację wewnętrzną przedsiębiorstwa,
- 2) stan zatrudnienia oraz przyjmuje, zwalnia, przenosi i deleguje pracowników przedsiębiorstwa,
- 3) system płac i płace pracowników, w granicach układu zbiorowego pracy, tabel i płac, taryfikatorów kwalifikacyjnych i innych obowiązujących przepisów,
- 4) zakładowe normy pracy i akordowe stawki jednostkowe w ramach obowiązujących przepisów oraz
- 5) przyznaje nagrody pracownikom przedsiębiorstwa w granicach posiadanych na ten cel funduszy.

2. Przepisy ust. 1 pkt 2, 3 i 5 nie mają zastosowania w odniesieniu do dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępców oraz głównego księgowego.

3. W zakresie zatrudnienia i płac przedsiębiorstwo w szczególności uprawnione jest do:

- 1) wypłacania pracownikom przedsiębiorstwa zaliczek na poczet wynagrodzenia do wysokości 10-dniowego zarobku, podlegających potrąceniu przy wypłacie ostatecznie obliczonych zarobków za dany miesiąc,
- 2) stosowania katalogów norm branżowych innych resortów do robót nie objętych katalogami resortu gospodarki komunalnej, adaptowanych dla potrzeb tego resortu przez Ministerstwo Gospodarki Komunalnej,
- 3) ustalania norm pracy w okresie uruchamiania produkcji nowego asortymentu lub wprowadzania nowej technologii produkcji,
- 4) zlecania w ramach bezosobowego funduszu płac pracownikom własnym i obcym wykonania prac doraźnych lub okresowych.

§ 16. Przedsiębiorstwo może organizować i prowadzić przyzakładowe urządzenia socjalne (żłobki, przedszkola, gabinety lekarskie, urządzenia kulturalne i oświatowe itp.) oraz przyzakładowe budownictwo mieszkaniowe dla pracowników, w ramach przeznaczonych na ten cel funduszy.

§ 17. Przedsiębiorstwo może organizować i finansować szkolenie zawodowe pracowników oraz ustanawiać w tym celu stypendia w ramach przeznaczonych na ten cel funduszy.

§ 18. 1. Zysk przedsiębiorstwa dzieli się na:

- 1) wpłaty na rzecz terenu budżetu,
- 2) fundusz zakładowy,
- 3) fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

2. Podział zysku dokonany przez przedsiębiorstwo podlega zatwierdzeniu przez prezydium właściwej rady narodowej.

§ 19. Przedsiębiorstwo jest uprawnione do podejmowania decyzji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w zakresie spisywania:

- 1) nie zawnionych niedoborów materiałowych,
- 2) należności nieściągalnych, prekludowanych lub przedawnionych,

- 3) strat spowodowanych wypadkami losowymi,
- 4) zmniejszenia wartości materiałów i innych składników środków obrotowych na skutek uszkodzenia, zniszczenia, długotrwałego przechowywania itp.,
- 5) innych strat ustalonych w przepisach szczególnych.

§ 20. Sposób dokonywania wpłat do dyspozycji prezydium właściwej rady narodowej i szczególne zasady rozliczeń przedsiębiorstwa z tytułu wpłat zysku oraz środków obrotowych regulują odrębne przepisy.

§ 21. 1. Przedsiębiorstwo i jego załoga odpowiadają za wyniki swej działalności.

2. W razie poniesienia przez przedsiębiorstwo strat pokrywane są one z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa oraz innych funduszy zgodnie z zasadami ustalonymi odrębnymi przepisami.

3. Przekroczenia funduszu płac w przedsiębiorstwie pokrywane są z funduszy przedsiębiorstwa, określonych odrębnymi przepisami.

§ 22. 1. Przedsiębiorstwo jest obowiązane umożliwić bankowi finansującemu przedsiębiorstwo przeprowadzenie jego kontroli w przypadkach i zakresie przewidzianych przepisami szczególnymi.

2. W razie gdy przedsiębiorstwo na podstawie zawartej umowy korzysta z kredytu bankowego, bank finansujący ma prawo kontrolować przedsiębiorstwo w zakresie zabezpieczenia spłaty i prawidłowego wykorzystania udzielonych kredytów.

3. Przedsiębiorstwo jest obowiązane do lokowania posiadanych środków pieniężnych w banku finansującym, przy czym lokaty te, z wyjątkiem lokat na rachunku rozliczeniowym, są oprocentowane na korzyść przedsiębiorstwa.

§ 23. 1. Sposób powołania dyrektora przedsiębiorstwa, zastępców dyrektora oraz głównych księgowych regulują odrębne przepisy.

2. Wynagrodzenia dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępców oraz głównego księgowego ustalane są przez prezydium właściwej rady narodowej z zachowaniem przepisów szczególnych.

§ 24. Przepisy niniejszego zarządzenia mogą być odpowiednio zastosowane przez Ministra Gospodarki Komunalnej — na wniosek prezydium wojewódzkiej rady narodowej lub rady narodowej miasta wyłączonego z województwa — również do innych podlegających im przedsiębiorstw, jeżeli działalność ich jest ściśle związana z działalnością przedsiębiorstw objętych § 1 zarządzenia, a mianowicie, jeżeli współdziałają z nimi w charakterze pomocniczym lub usługowym.

§ 25. Przez prezydium właściwej rady narodowej rozumie się prezydium tej rady narodowej, któremu dane przedsiębiorstwo jest bezpośrednio podporządkowane.

§ 26. 1. Zgodnie z przepisami § 14 uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99) do przedsiębiorstw objętych zarządzeniem nie mają zastosowania przepisy:

- 1) uchwały nr 320 Prezydium Rządu z dnia 18 maja 1954 r. w sprawie zmian w organizacji przedsiębiorstw państwowych,
- 2) zarządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 lutego 1957 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych resortu gospodarki komunalnej (Monitor Polski Nr 18, poz. 136).

2. Uprawnienia przedsiębiorstw zawarte w zarządzeniu wymienionym w ust. 1 pkt 2, a nie objęte niniejszym zarządzeniem, zostaną określone w przepisach szczególnych.

§ 27. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1959 r.

Minister Gospodarki Komunalnej: w z. J. Goryński

46

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 24 stycznia 1959 r.

w sprawie trybu ustalania cen na produkty nietypowe i usługi nietypowe wykonywane przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Górnictwa i Energetyki, świadczone w obrębie gospodarki społecznej.

Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 30 września 1953 r. w sprawie przekazania właściwym ministrom uprawnień do ustalania cen produktów nietypowych i opłat za nietypowe usługi nie objęte obowiązującymi cennikami (taryfami), wykonywane przez przedsiębiorstwa przemysłu kluczowego i świadczone w obrębie gospodarki społecznej (Monitor Polski Nr A-94, poz. 1311) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przez produkty (wyroby) nietypowe rozumieć należy produkty nie objęte obowiązującymi cennikami, których produkcja ma charakter jednostkowy lub małoseryjny, do

których wyprodukowania zachodzi konieczność opracowania nowych receptur lub które wykonywane są według warunków technicznych określonych indywidualnie przy każdym zamówieniu.

2. Przez usługi nietypowe rozumieć należy roboty przemysłowe i usługi nie objęte obowiązującymi cennikami (taryfami).

§ 2. 1. Podstawą do ustalania cen produktów lub usług nietypowych, o których mowa w § 1, jest kalkulacja planowanego kosztu własnego, sporządzona przez dostawcę (wykonawcę) według obowiązujących wzorów.